

Na osnovu članka 33. stavak 2. Zakona o Službi za poslove sa strancima ("Službeni glasnik BiH" broj 54/05), ministar Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine donosi:

PRAVILNIK

O načinu primjene ovlasti inspektora za strance

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet pravilnika)

(1) Ovim Pravilnikom propisuje se način postupanja i primjene Zakonom propisanih ovlasti inspektora za strance.

Članak 2.

(Definicije)

(1) Inspektori za strance su državni službenici koji obavljaju inspekcijske poslove u svezi sa strancima i čija su ovlaštenja propisana Zakonom o Službi za poslove sa strancima

(2) Stranac je osoba koja nije državljanin Bosne i Hercegovine ili osoba bez državljanstva.

Članak 3.

(Dužnosti inspektora)

(1) Inspektor za strance dužan je u obavljanju službenih poslova ophoditi se uljudno prema stranci.

(2) Inspektor za strance dužan je prije primjene službenih ovlasti predstaviti se na propisani način i saopćiti razloge primjene službenih ovlasti.

(3) Inspektor za strance neće postupiti prema stavku 2. ovoga članka u Zakonom propisanim slučajevima ako bi to moglo ugroziti postizanje cilja primjene službene ovlasti.

Članak 4.

- (1) U obnašanju poslova, inspektor za strance mora poštivati i štiti ljudsko dostojanstvo i braniti i štiti osnovna prava svakog pojedinca.
- (2) Inspektor za strance će primjenjivati silu sukladno principu proporcionalnosti kako bi se postigli zakonski ciljevi.
- (3) Inspektor za strance o obavljenim poslovima, te o primijenjenim službenim ovlastima, podnosi odgovarajuća izvješća neposredno nadređenom rukovoditelju.

II. PROVJERA I UTVRĐIVANJE IDENTITETA OSOBA

1. PROVJERA IDENTITETA OSOBA

Članak 5.

- (1) Inspektor za strance provodi provjeru identiteta osoba uvidom u njenu osobnu iskaznicu, prometnu dozvolu, putnu ili drugu javnu ispravu s fotografijom izdanu od ovlaštenih državnih tijela.
- (2) Provjera identiteta osobe koja nije dužna posjedovati javnu ispravu navedenu u stavku 1. ovoga članka može se provesti i uvidom u drugu ispravu s fotografijom.

Članak 6.

Inspektor za strance prigodom provjere identiteta osoba mora biti pripravan da spriječi eventualni napad ili bijeg osoba čiji se identitet provjerava.

2. UTVRĐIVANJE IDENTITETA OSOBA

Članak 7.

- (1) Utvrđivanjem identiteta osoba provjeravaju se, odnosno utvrđuju, pravna, stvarna i tjelesna svojstva po kojima se osobe razlikuju od drugih osoba.
- (2) Utvrđivanje identiteta osoba se provodi u slučajevima:
  - a.) kad se identitet ne može utvrditi provjerom ili
  - b.) kad postoji sumnja u vjerodostojnost isprava ili
  - c.) na zahtjev suda, državnog tužitelja ili drugog nadležnog tijela
- (3) Identitet se utvrđuje i za mrtvo tijelo nepoznate osobe.

Članak 8.

(Načini utvrđivanja identiteta)

(1) Utvrđivanje identiteta osoba provodi se korištenjem metoda i sredstava kriminalističke tehnike i taktike te primjenom medicinskih i drugih odgovarajućih postupaka, i to:

a.) provjerom podataka o građanskom statusu osoba (uvidom u javne isprave, rodne listove i druge službene evidencije);

b.) uzimanjem otisaka papilarnih crta i usporedbom s postojećim otiscima;

c.) fotografiranjem i usporedbom fotografije s postojećom

d.) iskazom osoba koje ju mogu prepoznati izravno ili predloženjem fotografija, odjeće, obuće i drugih predmeta koji mogu poslužiti za utvrđivanje identiteta;

e.) pomoću osobnog opisa;

f.) pomoću utvrđivanja strukture DNA;

g.) drugim raspoloživim metodama (superpozicija, grafološko vještačenje, analiza glasa, zubna formula i dr.).

(2) Metode i postupci utvrđeni stavkom 1. točkom 2., 6. i 7. ovoga članka mogu se primijeniti prigodom utvrđivanja identiteta osobe za koju ne postoje osnove sumnje da je počinila kazneno djelo ili prekršaj isključivo na temelju njenog pisanog pristanka. Inspektor za strance dužan je, prije davanja pristanka na potpis, osobi koja daje pristanak obrazložiti razloge primjene ovlaštenja utvrđivanja identiteta.

3. IZVJEŠĆIVANJE O UTVRĐIVANJU IDENTITETA OSOBA

Članak 9.

U izvješću o sprovedenom postupku utvrđivanja identiteta osoba mora se naznačiti sredstvo ili metoda kojom je utvrđen identitet te podatci o osobi koja je utvrdila identitet osoba.

4. POZIVANJE OSOBA

Članak 10.

- (1) Osoba koju je inspektor za strance ovlašten pozivati sukladno odredbama Zakona o Službi za poslove sa strancima poziva se pisanim pozivom.
- (2) Maloljetne osobe pozivaju se pismenim pozivom putem roditelja ili zakonskog zastupnika.
- (3) Pisani poziv obvezno sadrži:
  - a.) naziv utvrđene jedinice Ministarstva, mjesto i adresu,
  - b.) broj i datum poziva,
  - c.) ime i prezime, datum rođenja, ime roditelja i adresa osobe koja se poziva,
  - d.) nadnevak, vrijeme i mjesto na koje se osoba poziva,
  - e.) razlog pozivanja osoba
  - f.) službeni pečat i potpis.

Članak 11.

- (1) Pisani poziv upućuje se poštom ili ga osobno dostavlja inspektor za strance, kako bi se osiguralo prisustvo tražene osobe.
- (2) Inspektor za strance koji osobno dostavlja pisani poziv, uručit će ga osobi na adresi stanovanja ili na drugom mjestu gdje osobu zatekne.
- (3) Inspektor za strance dužan je prije uručivanja poziva provjeriti identitet osobe kojoj uručuje poziv.
- (4) Inspektor za strance će, prigodom uručivanja poziva na adresi stanovanja, osobi uručiti poziv na vratima stana te zatražiti potpisivanje potvrde o prijemu poziva. Iznimno, ako je pozvan da uđe u stan, inspektor za strance može uručiti poziv i u stanu.
- (5) Ako primatelj ne zna pisati ili se nije u stanju potpisati ili očigledno izbjegava primiti poziv, inspektor za strance će o tome sastaviti službenu zabilješku te naznačiti dan i sat njena sastavljanja.

Članak 12.

- (1) Nalog o privođenju izdaje Ravnatelj, a izvršavaju najmanje dva inspektora za strance.
- (2) Prije izvršenja naloga o privođenju, provjerit će se u policijskim evidencijama

postoje li podatci koji bi mogli ukazivati na eventualni bijeg, pružanje otpora ili napad na inspektora za strance od strane osobe koju treba dovesti ili u slučaju ne odazivanja na poziv po drugi put.

(3) Ukoliko postoje okolnosti iz stavka 2. ovoga članka, privođenje se može izvršiti samo na temelju prethodno izrađenog plana.

(4) Plan iz stavka 3. ovoga članka donosi direktno šef terenskog centra.

Članak 13.

(1) Inspektor za strance provjerit će identitet osobe koju treba privesti te će joj uručiti nalog za privođenje i pozvati je da pođe s njim.

(2) Inspektor za strance osobu koje odbije poći s njim privest će prisilno.

(3) Inspektor za strance vezat će osobu koja pruža otpor privođenju, odnosno pokuša bijeg ili napad na inspektora za strance ili se opravdano pretpostavlja da će to učiniti ili radi zaštite drugih osoba.

(4) Inspektor za strance nije dužan prethodno uručiti nalog za privođenje i pozvati osobu iz stavka 3. ovoga članka da pođe s njim ako opravdano pretpostavlja da će pokušati bijeg, pružiti otpor ili da postoji mogućnost napada. Nalog će se izdati samo onda kada to uvjeti nalažu.

Članak 14.

Inspektor za strance dužan je osobu koju privodi upoznati s razlozima privođenja, pravu na izvješćivanje obitelji ili drugih osoba, kao i o pravu na branitelja, te ju upozoriti da ovo pravo ne obvezuje inspektora za strance na odgodu privođenja.

Članak 15.

(1) Inspektor za strance pregledat će osobu koju privodi radi pronalaženja i oduzimanja predmeta pogodnih za napad ili samoozljeđivanje.

(2) Iznimno u slučajevima teže bolesti ili druge neotklonive smetnje osoba može opravdati svoje neodazivanje na poziv i o istim razlozima obavijestiti službu koja ga poziva.

(3) Inspektor za strance oduzete predmete iz stavka 1. ovoga članka predaje u sjedište terenskog centra.

(4) Inspektor za strance neće postupiti na način predviđen stavkom 2. ovoga članka ako je kod osoba pronašao oružje, već će oduzeto oružje odložiti u nadležnoj jedinici policije i postupiti sukladno propisima o oružju.

Članak 16.

Inspektor za strance će bez pisanog naloga dovesti u prostorije Terenskog centra na čijem području je zatečena osoba kojoj je potrebno utvrditi identitet sukladno članku 7. stavak 2. točke 1. i 2. ovoga Pravilnika.

Članak 17.

- (1) Privođenje se, u pravilu, obavlja službenim vozilom.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako se osoba dovodi javnim prijevoznim sredstvom, u pravilu se smješta izdvojeno od ostalih putnika.
- (3) Način smještaja inspektora za strance i osobe koju dovode u zrakoplov ili brod određuje se u suradnji sa rukovateljem zrakoplova ili broda.

Članak 18.

- (1) Privođenje se obavlja u civilnoj odjeći i službenim vozilom bez oznaka.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, a u slučaju kad su ispunjeni uvjeti za privođenje bez naloga, privođenje mogu obaviti i policijski službenici u uniformi uz koordinaciju inspektora za strance, kada za to postoji potreba.

III. DAVANJE UPOZORENJA I ZAPOVIJEDI

Članak 19.

- (1) Inspektor za strance davanjem upozorenja osobi ukazuje da ona svojim ponašanjem, djelovanjem ili propuštanjem određene radnje može dovesti u opasnost svoju sigurnost ili sigurnost druge osobe ili sigurnost imovine ili do počinjenja kaznenog djela ili prekršaja, odnosno do nastanka drugih štetnih posljedica.
- (2) Inspektor za strance davanjem upozorenja ukazat će i na postojanje drugih izvora opasnosti.

Članak 20.

- (1) Inspektor za strance davanjem zapovijedi obvezuje osobu na određeno ponašanje, djelovanje ili propuštanje određene radnje u slučajevima utvrđenim Zakonom o Službi za poslove sa strancima.
- (2) Inspektor za strance prije izdavanja zapovijedi upozorit će osobu da će u slučaju nepostupanja po naredbi, odnosno odbijanja postupanja po zapovijedi, uporabiti zakonom predviđena sredstva prisile.
- (3) Inspektor za strance može narediti samo ono ponašanje, djelovanje ili propuštanje određene radnje o kojima izravno ovisi izvršenje posla, zadatka i to

samo za vrijeme koje je nužno za obavljanje tog posla.

Članak 21.

- (1) Upozorenja i zapovijedi se daju usmeno, te moraju biti zakonita, razumljiva i kratka.
- (2) Inspektor za strance ovlašten je je protupravno okupljenoj skupini koja se protupravno ponaša i prijeti da će izazvati nasilje, uputiti zapovijed da se razide.
- (3) Naredba iz stavka 1. ovog članka upućuje se usmeno ili tehničkim sredstvom tako da se omogući da većina okupljenih čuje naredbu.

IV. UPORABA SREDSTAVA PRISILE

1. Osnovne odredbe

Članak 22.

Inspektor za strance može prigodom obavljanja službe primijeniti sredstva prisile, s ciljem svladavanja otpora osobe koju treba privesti.

Članak 23.

Pod sredstvima prisile se podrazumjeva uporaba fizičke sile, palice, sredstva za vezivanje, kemijska sredstava i druge opreme.

Članak 24.

(Otpori i vrste otpora)

- (1) Otporom se u smislu ovog Pravilnika smatra svako suprotstavljanje zapovijedi inspektora za strance izdanog u cilju izvršavanja službenog zadatka ili uspostavljanje narušenog javnog reda i mira, udaljavanja s mjesta događaja, privremenog ograničenja kretanja, privođenja, zadržavanja ili lišavanja slobode, kao i radi obavljanja drugih poslova koji su u nadležnosti inspektora za strance.
- (2) Otpor može biti aktivan i pasivan
- (3) Aktivan otpor postoji kad osoba pruža otpor uporabom oružja, oruđa, drugih predmeta ili tjelesnom snagom i na taj način onemogućava ovlaštenog djelatnika u obavljanju zadataka. Aktivnim otporom smatra se i poticanje na otpor.
- (4) Pasivnim otporom smatra se kada osoba ne postoji po naredbi ili se stavi u takav položaj koji onemogućava izvršenje zadatka inspektora za strance (legne, klekne, uhvati se za lice ili neki predmet i sl.).

Članak 25.

Napadom na ovlaštenu službenu osobu ili drugu osobu smatra se svaka radnja poduzeta da se inspektor za strance ili osoba omete ili spriječi u izvršenju službene radnje ili da se inspektor za strance ili druga osoba povrijedi.

Članak 26.

Pri uporabi sile primjenjuje se kontrola i postupa se u ovisnosti od ozbiljnosti prekršaja i legitimnosti cilja koji se želi postići.

Članak 27.

Svi inspektori za strance će biti redovito obučavani u korištenju raznovrstnih sredstava prisile kod različitih slučajeva uporabe sile.

Članak 28.

Inspektori za strance će biti redovito obučavani u korištenju neubojitih sredstava prisile.

Članak 29.

Inspektor za strance će se pridržavati propisanih metoda rada.

Članak 30.

Uži članovi povrijeđenih ili ugroženih osoba biti će izvješćivani o tome što je moguće prije.

Članak 31.

Inspektor za strance može u obavljanju službe uporabiti fizičku silu radi otpora osoba koje treba ili radi odbijanja napada od sebe ili drugih osoba s kojima izvršava zadatak.

Članak 32.

- (1) Inspektor za strance može prilikom obnašanja službe primjeniti sredstva prisile, s ciljem svladavanja otpora osobe koju treba privesti.

- (2) Inspektor za strance smije uporabiti pomoćno sredstvo prilikom obnašanja službenih radnji i zadataka (pod pomoćnim sredstvom se podrazumijeva uporaba kemijskih sredstava).

Članak 33.

- (1) Inspektor za strance smije uporabiti sredstva prisile iz razloga propisanih Zakonom o Službi za poslove sa strancima, ako mjere upozorenja i zapovjedi ne jamče uspjeh.

- (2) Inspektor za strance u slučaju stavka 1. ovog članka uporabiti će ono sredstvo prisile koje će sa osobom prema kojoj postupaju jamčiti uspjeh.

Članak 34.

- (1) Inspektor za strance će bez odgode pružiti prvu liječničku pomoć vidljivo ozlijeđenoj osobi prema kojoj su uporabljena sredstva prisile.

- (2) Pružanje liječničke pomoći mora se organizirati i u slučaju kada osoba prema kojoj su uporabljena sredstva prisile takvu pomoć zatraži tijekom primjene službenih mjera i radnji, neovisno o tome je li ranije ponuđenu pomoć odbila.

- (3) U slučaju uporabe sredstava prisile inspektora za strance nakon povratka sa zadatka obvezno sačinjava izvješće i dostavlja ga Pomoćniku Ravnatelja za unutarnju kontrolu najkasnije u roku 24 sata.

- (4) Pomoćnik ravnatelja za unutarnju kontrolu dužan je u roku od 24 sata od prijema izvješća iz stavka 3. ovog članka izvršiti ocjenu opravdanosti uporabe sredstava prisile i pismeno izvjestiti Ravnatelja službe.

2. UPORABA TJELESNE SNAGE

Članak 35.

- (1) Inspektor za strance ima pravo uporabiti tjelesnu snagu radi svladavanja otpora osobe koja remeti javni red i mir, a koja se treba privesti u službene prostorije ili koju treba dovesti, zadržati ili lišiti slobode, kao i radi odbijanja napada na sebe ili drugu osobu ili na objekt ili prostor u kojem boravi.
- (2) Uporabom tjelesne snage smatra se udarac, zahvat, bacanje i druge vještine obrane ili napada kojima se prisiljava na poslušnost osoba koja svojim postupkom onemogućava izvršenje posla ili napada na ovlaštenog službenika.
- (3) Inspektor za strance dužan je prestati sa uporabom tjelesne snage kad prestane napad ili otpor.

Članak 36.

3. UPORABA PALICE

- (1) Uporabom palice smatra se primjena zahvata i nanošenje udaraca palicom.
- (2) Uporaba palice je teži oblik uporabe tjelesne snage.
- (3) Inspektor za strance neće uporabiti palicu prema djeci, trudnicama u vidljivom stanju trudnoće, starijim i vidljivo bolesnim ili nemoćnim osobama duševnim bolesnicima i tešim invalidima, osim ako takva osoba direktno ugrožava život inspektora za strance ili druge osobe.
- (4) Inspektor za strance u pravilu neće uporabiti palicu prema osobi koja pruža pasivni otpor, osim ako se takav otpor ne može svladati na drugi način.

4. KORIŠTENJE KEMIJSKIH SREDSTAVA

Članak 37.

Kemijska sredstva podrazumijevaju kemijska jedinjenja koja nisu štetna po život građana, a izazivaju djelomično kratkotrajnu nesposobnost osoba.

Članak 38.

Kemijski sprej Inspektor za strance će koristiti isključivo u samoobrani.

Članak 39.

Inspektor za strance neće uporabiti kemijska sredstva prema trudnicama u vidljivom stanju trudnoće, starijim i vidljivo bolesnim ili nemoćnim osobama, osim ako takva osoba izravno ugrožava život inspektora za strance ili druge osobe.

5. UPORABA SREDSTAVA ZA VEZIVANJE

Članak 40.

(1) Uporaba sredstava za vezivanje je ograničavanje pokretljivosti tijela, naročito ruku i/ili nogu, u pravilu lisicama, a iznimno i drugim prikladnim sredstvom (remen, uža i sl.), osobi koja pruža otpor, pokušava napasti, pobjeći ili se samoozljuditi.

(2) Inspektor za strance, uporabiti će sredstva iz stavka 1. ovoga članka na način da sredstvo za vezivanje neće nanijeti nepotrebne tjelesne ozljede vezanoj osobi.

(3) Inspektor za strance, ne smije jednim sredstvom za vezivanje istovremeno vezati dvije osobe različitog spola.

6. UPORABA VATRENOG ORUŽJA

Članak 41.

(1) Inspektor za strance može koristiti vatreno oružje ukoliko su druga već uporabljena neubojita sredstva neefikasna ili ukoliko uporaba neubojitih sredstava ne jamči uspjeh. Inspektor za strance može uporabiti vatreno oružje ako nema drugog načina da:

- Zaštiti sebe ili druge od izravno prijeteće smrtne opasnosti ili ozbiljne ozljede;
- Spriječi počinjenje kaznenog djela koje predstavlja ozbiljnu prijetnju životu ili integritetu,

- uhapsi osobu koja predstavlja takvu opasnost i opire se ovlaštenim osobama.
- (2) Inspektor za strance će dati jasno upozorenje o svojoj namjeri da uporabi vatreno oružje.
- (3) Inspektor za strance dat će dovoljno vremena da se postupi po njegovom upozorenju, osim ako bi time nastao rizik za njega samoga ili rizik nanošenja teških ili smrtonosnih povreda drugim osobama a okolnosti nalažu potrebu za trenutnom akcijom.
- (4) U svakom slučaju, upozorenje neće se uputiti ako bi to ugrozilo izvršenje zadatka. Vatreno oružje će biti izdano i koristit će ga samo oni inspektori za strance koji su obučeni i redovno certificirani za korištenje vatrenog oružja.
- (5) Ako inspektor za strance, u obavljanju poslova utvrđenih Zakonom o Službi za poslove sa strancima, dođe do saznanja koja upućuju na to da će osoba prema kojoj se trebaju primijeniti posebna ovlaštenja pruži oružani otpor, prije primjene posebnih ovlaštenja, sastavit će plan postupanja.
- (6) Planom iz stavka 6. ovoga članka odredit će se potreban broj inspektora za strance, njihovo naoružanje, zaštitnu opremu, stupanj pripravnosti za uporabu vatrenog oružja i druge elemente u ovisnosti od procjene rizika. Te procjene vrši neposredni rukovoditelj nadležan za provođenje planiranih mjera.
- (7) Inspektor za strance koji sudjeluje u provedbi plana iz stavka 1. ovoga članka mora biti upoznat s procjenom očekivanog otpora, situacijskim planom, rasporedom i zadacima drugih ovlaštenih službenika, te vlastitim službenim zadatkom.
- (8) Izdavanje oružja će biti predmetom odobrenja neposrednog rukovoditelja na temelju izvršene procjene rizika. Odluku o uporabi vatrenog oružja donosi inspektor za strance u zavisnosti od ozbiljnosti opasnosti kojoj je izložen.

Članak 42.

- (1) Ako okolnosti upućuju na postojanje uvjeta za zakonitu uporabu vatrenog oružja, ovlašteni službenik pripremit će vatreno oružje za uporabu umetanjem municije u cijev prije upućivanja usmenih upozorenja.
- (2) Inspektor za strance u okolnostima iz stavka 1. ovoga članka postaviti će se u položaj koji mu pruža optimalnu sigurnost i omogućuje sigurnu upotrebu vatrenog oružja te će usmjeriti vatreno oružje prema osobi, prema kojoj ga namjerava uporabiti.
- (3) Inspektor za strance tijekom pripravnosti za uporabu vatrenog oružja ne smije vatreno oružje usmjeravati prema drugim osobama, a odmah po prestanku okolnosti iz stavka 1. ovoga članka dužan je izvaditi municiju iz cijevi.

Članak 43.

Inspektor za strance neće ispaljivati metak upozorenja.

7. POSEBNA VOZILA

Članak 44.

Posebna vozila mogu se uporabiti samo zbog osiguranja šticećenih osoba, objekata, prijevoza osoba (deportacije) i prijevoza osoba do određenih destinacija unutar BiH.

8. IZVJEŠĆIVANJE O UPORABI SREDSTAVA PRISILE

Članak 45.

(1) Inspektor za strance koji je uporabio kao i službenik koji je zapovijedio uporabu sredstava prisile dužan je o tome izvijestiti Pomoćnika ravnatelja za unutarnju kontrolu Službe u sjedištu i podnijeti pisano izvješće o učinjenom.

(2) Pisano izvješće o uporabi sredstava prisile mora sadržavati: vrijeme i mjesto uporabe, ime i osobne podatke osoba protiv koje je pojedino sredstvo prisile uporabljeno, zakonsku osnovu i vrstu uporabljenog sredstva prisile, opće i posebne uvjete pod kojima je sredstvo prisile uporabljeno, eventualno nastale posljedice te ime i prezime ovlaštenog službenika inspektora za strance koji je sredstva prisile uporabio odnosno naredio njihovu uporabu.

Članak 46.

(1) Neposredni rukovoditelj iz članka 35. stavka 1. ovoga Pravilnika dužan je odmah prikupiti potrebne obavijesti o okolnostima uporabe sredstava prisile te ih zajedno s pisanim izvješćem i mišljenjem dostaviti na ocjenu unutarnjoj kontroli.

(2) Pomoćnik ravnatelja za unutarnju kontrolu dužan je u roku 24 sata od prijama pisanog izvješća donijeti ocjenu zakonitosti uporabe sredstava prisile.

(3) Iznimno, kada inspektor za strance uporabi samo sredstvo za vezivanje, ako vezana osoba nema vidljivih ozljeda i ne izjavljuje primjedbe na postupak inspektora za strance, zakonitost njihove uporabe ocijenit će njegov neposredni rukovoditelj.

V. PRIVREMENO ZADRŽAVANJE

Članak 47.

Inspektor za strance u obavljanju službe može privremeno zadržati stranog državljanina na određenom prostoru ili u određenom objektu kada je to prijeko potrebno radi obavljanja službenih radnji propisanih posebnim ovlaštenjima.

Članak 48.

Privremeno zadržavanje ne može se nastaviti nakon postizanja cilja, a ne može duže trajati od šest sati. Ukoliko se utvrdi da postoje temelji sumnje za kazneno djelo, stranac se predaje u dalju nadležnost tužiteljstvu.

Članak 49.

(1) Uz elemente plana iz stavka 1. ovoga članka planom racije predviđaju se objekti i prostori u kojima će racija biti sprovedena, a planom zasjede mjesto provođenja zasjede.

(2) Plan racije i zasjede u pravilu se donosi u pisanom obliku.

(3) Sa obveznim sadržajem plana, izravno nadležni rukovoditelj je dužan usmeno upoznati inspektore za strance kod upućivanja u raciju, odnosno zasjedu kao i u slučajevima da se iz razloga hitnosti s sprovođenjem racije, odnosno zasjede započinje prije donošenja pisanog plana.

VI. ULAZAK U PROSTORIJE I PREGLED DOKUMENTACIJE

Članak 50.

Inspektor za strance može ući u **poslovne** prostorije, određene objekte i prostorije državnih tijela i drugih pravnih osoba i fizičkih osoba **kao i prostorije koje koriste strani državljani** (u daljnjem tekstu: **poslovni** prostor) radi:

1. primjene ovlasti iz članka 11. Zakona o službi za poslove sa strancima.

Članak 51.

(1) Prije ulaska u navedene prostore pravi se detaljan plan u pisanom obliku.

(2) Sa obveznim sadržajem plana, izravno nadležni rukovoditelj je dužan usmeno upoznati inspektore za strance kod upućivanja u raciju, odnosno zasjedu kao i u slučajevima da se iz razloga žurnosti s sprovođenjem racije, odnosno zasjede započinje prije donošenja pisanog plana.

- (3) Planom racije i zasjede obvezno se predviđaju: ciljevi, vrijeme sprovođenja, broj ovlaštenih službenika, izravno nadležnih rukovoditelja, mjere, radnje i način na koji će svaki od njih tijekom realizacije postupati, naoružanje i oprema, način i sredstva komuniciranja te mogućnost uključivanja dodatnih snaga i sredstava.

Članak 52.

Inspektor za strance, nakon ulaska u **poslovni** prostor ili u neki drugi objekat, dužan je prije početka pregleda **poslovnog** prostora odnosno pregleda ili uvida u **poslovnu** dokumentaciju i podatke javiti se odgovornoj osobi i saopćiti joj razloge postupanja te u njenoj prisutnosti pristupiti pregledu **poslovnog** prostora odnosno pregledu ili uvidu u **poslovnu** dokumentaciju.

VII. PREGLED OSOBA, PROSTORIJA, PREDMETA I PRIJEVOZNIH SREDSTAVA

Članak 53.

- (1) Inspektor za strance može obaviti pregled osoba, predmeta koje osoba nosi sa sobom i prijevoznog sredstva radi pronalaska predmeta podobnih za napad ili samoozljeđivanje.
- (2) Inspektor za strance može obaviti pregled osoba, predmeta koje osoba nosi sa sobom, prijevoznog sredstva i prostorija u kojima boravi radi provjeravanja zakonitosti njegovog boravka, provjeravanja isprava i pronalaska predmeta podobnih za napad ili samoozljeđivanje.
- (3) Pregled iz stavka 1. ovoga članka inspektor za strance može obaviti vizualno, dodirrom, uvidom u sadržaj, korištenjem tehničkih sredstava (zrcala, detektora i sl.)

Članak 54.

- (1) Inspektor za strance će, u pravilu osobu, nad kojom se obavlja pregled izdvojiti od drugih osoba i prije započinjanja pregleda upoznati je sa razlozima obavljanja pregleda.
- (2) Inspektor za strance neće postupiti prema stavku 1. ovoga članka prigodom obavljanja pregleda na javnim okupljanjima odnosno ako bi time doveo u pitanje njegovo obavljanje ili ako bi takvim postupkom doveo u pitanje izvršenje službenog zadatka.

Članak 55.

- (1) Pregled određenih objekata i prostora poduzima se u preventivne i sigurnosne svrhe.
- (2) Pregled određenih objekata i prostora poduzima se na temelju naredbe Ravnatelja službe ili osobe koju on za to ovlasti odnosno osoba iz članka 39. ovoga Pravilnika.
- (3) Inspektor za strance će prije obavljanja pregleda predmeta, prostorija odnosno prijevoznog sredstva pozvati osobu da omogući uvid u sadržaj predmeta odnosno prijevoznog sredstva kojega će pregledati.

Članak 56.

- (1) Kad Inspektor za strance tijekom pregleda, utvrdi da postoje okolnosti zbog kojih je potrebno obaviti pretragu, zatražit će nalog nadležnog suda za provođenje te radnje.
- (2) Inspektor za strance prestat će sa zadržavanjem osoba koje je potrebno pretražiti ukoliko se u roku od 6 sati ne pribavi nalog za pretres.

VIII. TRAŽENJE I PRIKUPLJANJE PODATAKA

Članak 57.

- (1) Inspektor za strance će podatke i obavijesti tražiti i prikupljati na osobnu inicijativu ili na inicijativu i uz pomoć građana, tijela državne vlasti i pravnih osoba.
- (2) Inspektor za strance podatke i obavijesti iz stavka 1. ovoga članka prikuplja osobnim zapažanjem kao i putem odgovarajućih izvora saznanja i korištenjem određenih metoda i sredstava sukladno zakonu i propisima donesenim na temelju zakona.

Članak 58.

Inspektor za strance traži i prikuplja podatke i obavijesti od građana za strance, radi primjene ovlasti propisanih Zakonom o službi za poslove sa strancima, na adresi njihova stanovanja, na njihovom radnom mjestu, na drugom pogodnom mjestu ili u službenim prostorijama.

Članak 59.

Prikupljanje obavijesti od oštećenog djeteta ili maloljetnika u predmetima kazneno-pravne zaštite djece i maloljetnika stranca može se obavljati uz pomoć pedagoga, psihologa ili druge stručne osobe.

IX. ZAPRIMANJE PRIJAVA

Članak 60.

(1) Inspektor za strance i svaki ovlaštteni službenik će zaprimiti prijavu u pisanom obliku ili izjavljenu usmeno, a tiče se kršenja zakona koji su u svezi sa strancima.

(2) Usmeno izjavljenu prijavu Inspektor za strance može zaprimiti u službenim prostorijama.

(3) Inspektor za strance dužan je odmah sastaviti zapisnik o zaprimanju prijave kada je ona zaprimljena u službenim prostorijama.

(4) Zapisnik iz stavka 3. ovoga članka sadrži:

a.) naziv jedinice Službe (terenski centar ili uprava) koja je primila prijavu, ime i prezime te zvanje ovlaštenog službenika koji je zaprimio prijavu i zapisničara, mjesto i vrijeme primanja prijave te dovršenja zapisnika

b.) osobne podatke prijavitelja te je li oštećen kaznenim djelom,

c.) opis događaja (okolnosti, način, mjesto i vrijeme izvršenja i dr.),

d.) popis i detaljan opis otuđenih ili oštećenih predmeta te visinu štete, ako ju je moguće utvrditi ili procijeniti i postavljeni imovinsko-pravni zahtjev,

e.) podatke koji ukazuju na osobe koje bi mogle biti počinitelj djela,

f.) upozorenje građaninu na posljedice lažnog prijavljivanja.

Članak 61.

(1) Prije zaključenja, zapisnik će se pročitati podnositelju te će se unijeti njegove primjedbe, odnosno konstatacija da je zapisnik pročitao prije potpisivanja.

(2) Kod kaznenih djela kod kojih se progon poduzima na osnovu prijedloga, u zapisnik se unosi i upozorenje da se podnošenje kaznene prijave smatra prijedlogom kaznene prijave za progon.

(3) Zapisnik o zaprimanju prijave potpisuje podnositelj prijave, ovlašteni službenik koji je zaprimio prijavu te zapisničar.

(4) Kada se prijava podnosi usmeno izvan službenih prostorija, o zaprimanju kaznene prijave sastavlja se službena zabilješka, koja sadrži podatke iz stavka 4. ovoga članka.

(5) Inspektor za strance će sastaviti službenu zabilješku iz stavka 8. ovoga članka i o prijavi koju je usmeno zaprimio u prostorijama službe, ako je ona saopćena telefonom ili drugim telekomunikacijskim uređajem.

Članak 62.

Inspektor za strance, koji je zaprimio prijavu na zapisnik, dužan je podnositelju prijave, na njegov zahtjev, izdati potvrdu.

X. OSIGURANJE MJESTA DOGAĐAJA

Članak 63.

Inspektor za strance radi osiguranja mjesta događaja dužan je:

- a.) privremeno ograničiti slobodu kretanja i vidno ga obilježiti,
- b.) davati upozorenja i naredbe,
- c.) pregledati prostorije, prostor, objekte i dokumentaciju,
- d.) pregledati osobe, predmete i prijevozna sredstva,
- e.) provjeriti i utvrditi identitet zatečenih osoba i predmeta,
- f.) privremeno oduzeti predmete, zaštititi tragove i predmete od značaja razjašnjavanje događaja,
- g.) poduzeti mjere za zaštitu žrtava kaznenih djela i drugih osoba,
- h.) zabraniti snimanje mjesta događaja.

Članak 64.

Inspektor za strance će izvjestiti o događaju od građana zatečenih na mjestu događanja.

Članak 65.

- (1) Inspektor za strance će izvijestiti nadležnog rukovoditelja o zatečenom stanju i činjenicama na mjestu događaja.
- (2) Inspektor za strance koji je osiguravao mjesto događaja dužan je podnijeti i pisano izvješće koji sadržava podatke iz stavka 2. ovoga članka kao i podatke o osobama koje su zatečene ili bile prisutne na mjestu događaja.

XI. PRIVREMENO ODUZIMANJE PREDMETA

Članak 66.

- (1) Inspektor za strance je obvezan izdati pismenu potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta.
- (2) O privremeno oduzetim predmetima vodi se posebna evidencija.

Članak 67.

- (1) Kad se osobi vraćaju privremeno oduzeti predmeti, sastavlja se zapisnik u kojem će se upisati vrijeme i mjesto vraćanja, podatci o osobi kojoj se predmeti vraćaju i opis predmeta.
- (2) Zapisnik iz stavka 1. ovoga članka potpisuje djelatnik koji predmet vraća i osoba kojoj se vraća predmet.

XII. PRUŽANJE POMOĆI (ASISTENCIJA)

Članak 68.

- (1) Inspektor za strance surađuje sa drugim agencijama u pružanju obostrane pomoći tijelima državne uprave, sudovima i pravnim osobama s javnim ovlastima, radi osiguranja sprovedbe izvršenja njihovih akata kada se opravdano očekuje otpor, postupa na temelju prethodno izrađenog plana asistencije.
- (2) Plan asistencije odobrava Ravnatelj službe.

Članak 69.

(1) Inspektor za strance upozorit će sudskog ovlaštenog djelatnika u slučaju kada nisu ispunjeni uvjeti za uporabu sredstava prisile i o tome izvijestiti nadležnog rukovoditelja.

(2) Prigodom pružanja pomoći Inspektor za strance, sukladno propisima koji uređuju uporabu sredstava prisile, smije, ukoliko mjere upozorenja i zapovijedi ne garantiraju uspjeh, uporabiti samo ona sredstva prisile koja su nužna radi odbijanja napada od sebe, ili treće osobe, odnosno svladavanja otpora kojim se omogućava provedba izvršne odluke.

(3) Sukladno važećim propisima, poštujući opća načela službe uporabe sredstava prisile, odluku o izboru, načinu i vremenu primjene određenog sredstva prisile može donositi samo ovlašteni djelatnik, odnosno neposredni rukovoditelj konstantno i izravno procjenjujući okolnosti konkretne situacije.

XIII. POSEBNE OBVEZE OVLAŠTENIH DJELATNIKA U OBNAŠANJU SLUŽBE

Članak 70.

(1) Inspektor za strance dužan je službu obavljati odjeven i opremljen sukladno propisima.

(2) Inspektor za strance ne smije obavljati poslove ako je pod utjecajem alkohola ili omamljujućih sredstava koja utječu na njegovo tjelesno i duševno stanje.

Članak 71

(1) Izravno nadređeni rukovoditelj prije početka obnašanja službe dužan je Inspektore za strance upoznati sa službenim zadacima i provjeriti jesu li Inspektor za strance:

- a.) tjelesno i duševno sposobni za obavljanje službe,
- b.) opremljeni ispravnim oružjem i drugom propisanom opremom.

(2) Izravno nadređeni rukovoditelj dužan je podvrći provjeri pomoću odgovarajućih sredstava Inspektora za strance koji svojim ponašanjem ukazuje na sumnju da je pod utjecajem alkohola ili omamljujućih sredstava, ili takva sumnja proizlazi iz drugih okolnosti.

(3) Pod utjecajem je alkohola, u smislu ovoga Pravilnika, Inspektor za strance kojemu je prisutnost alkohola u organizmu utvrđena odgovarajućim sredstvima i aparatima za mjerenje alkoholiziranosti.

(4) Izravno nadređeni rukovoditelj dužan je zabraniti prijem službe odnosno onemogućiti dalje obavljanje službe Inspektoratu za strance koji nije ispravno odjeven ili opremljen, ili za kojega alkometrom ili drugim pogodnim sredstvom utvrdi prisutnost alkohola ili drugih omamljujućih sredstava, kao i ovlaštenom službeniku koji se odbije podvrći provjeri.

XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“ i „Službenim glasnicima entiteta BiH i Brčko Distrikta BiH“ .

Broj ..... /07

Datum: 31. svibanj 2007. godine

S a r a j e v o

MINISTAR

Tarik Sadović